

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETNO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MARCH 13, 1951

STEVILKA (NUMBER) 51

KITAJSKA ZNOVA PRED ZN; GRE ZA STO MILIJONOV LJUDI!

TAIPEI, FORMOZA, 12. marca—Nacionalistična Kitajska je zahtevala od Združenih narodov, da obsodi in kaznuje komunistične Kitajce, ker da pobijajo množično nekomunistične Kitajce doma na kitajski celini, kar da znači tragedijo celotnega človeštva.

V tem predlogu našteva nacionalistično obrambeno ministrstvo, da so kitajski komunisti že pobili milijon ljudi, da jih imajo 23 milijonov na seznamu tistih, ki bodo bodoče žrtve in da se na ta način kitajski komunizem znebi svojega notranjega nasprotnika, uniči njegov odporned bi izbruhnil kaki tretji svetovni požar.

Ti Kitajci iz Formoze operirajo celo s številko 150 milijonov Kitajcev, ki da so komunistom itak nepotrebni, ker gre za 450 milijonov celotnih prebivalcev, katere je težko upravljati. Če bi se zmanjšalo število Kitajcev za 150 milijonov, bi jih ostalo še itak dovolj in bi se ta ostanek lažje opravljaj.

V isti sapi pa javlja ta kitajska propaganda, da bi bil komunistični cilj na Kitajskem uničiti kar 200 milijonov ljudi. Čisiko vlada priznava

Dejstvo, da gre za kravno čistočo na kitajski celini priznava tudi komunistična vlada na Kitajskem. Ljudskim sodiščem so dana navodila, da se obsodi na smrt vsakdo, ki bi bil samo osmisljen, da je nasprotnik sedanjega pekinskega režima.

Shih Liang, ženska kot pravosodni minister Kitajske, je odredila vsem komunističnem sodiščem, da zaloputne vrata vsaki milosrnosti in usmiljenju in očita sodiščem v tozadevni okrožnici, da so bila do sedaj premila, da pa naj se kotalijo glave političnih nasprotnikov.

Zglasnini zakon o zaščiti države

Kitajska vlada je izdala nov zakon o zaščiti države in Shih Liang je izdala komentar k temu zakonu, kakor gori omenjeno. Minister tudi omenja, da je treba pregledati že sojene slučaje in četudi gre za že razsodeno stvar, naj se postopek obnovi in spravi v sklad z besedilom novega zakona.

Poleg smrtnih kazni naj se uporabljo določila o teškem prisilnem delu, ki bo končno spreobrnilo obsojenca.

Proti-revolucionarji naj ne uživajo nobenega usmiljenja.

EVROPEJCI V CLEVELANDU

Osemnajst strokovnjakov iz desetih evropskih držav, ki uživajo dobrote Marshallovega plana, je najavljenih v Clevelandu. Obiskovalci se nahajajo na potovanju po Ameriki; namen njihovega obiska je ta, da proučijo praktično knjigovodstvo in stavbo inventarija, kakor se to prakticira pri clevelandskih podjetjih.

Zastopani so narodi Evrope od jugovzhoda do severozapada. Obiskovalci se bodo mudili v Clevelandu četrtek, petek in soboto, katerega dne odpotujejo nazaj v New York.

Važen sestanek

Jutri, 14. marca se vrši važen sestanek krožka št. 3 Progresivnih Slovenk v AJC na Recher Ave. Pričetek ob nadavnem času. Prosit se vse članice, da se gotovo udeleže, ker so na dnevnem redu važne zadeve glede konvencije.

38. paralele.

PRAV ZA VELIKO NOĆ

COLCHESTER, Conn., 12. marca—Prebivalstvo Connecticuta je opazilo, da pada zarod zajev. Zato je dočelo poseben ogrejan prostor za "rajski vrt" zajev. Toda zajci ne bodo samo dobro hranjeni ampak imajo dolžnost, da se morajo mnogi.

Vladični oddelek za lov in ribarstvo je dal na razpolago kakih 100 akrov svoje lastne zemlje in opremil ta vrt z vsemi slavičicami za zajce, kakor z različnim slastnim grmičevjem, kar vse naj bi zbulido pri zajcih voljo do življenja in do potomstva.

ZADNJE VESTI

WASHINGTON, 12. marca—Odbor za oborožene sile reprezentančne zbornice je odobril načrt, da se kličejo pod orožje mladeniči z 18½ letom. Senat, kakor znano, je bil za rekrutiranje z 18. letom. Enako tajništvo za državno obrambo. Vežbanje bo trajalo 26 mesecev, senat pa je bil za 24 mesecev.

RIM, 12. marca—Dvoje bomb je eksplodiralo v poslopnem, oziroma v bližini poslopja na vrtu ameriškega poslanstva v Rimu. Istočasno je bilo vrženo dvoje bomb v poslopje italijanskega zunanjega ministra.

GRAND RAPIDS, Mich., 12. marca—Zdravstveno stanje republikanskega senatorja Arthurja Vandenbergra se je poslabšalo. To poslabšanje bolezni potruje tudi izdani zdravniški komunikat.

BERLIN, 12. marca—Štirinajst sovjetskih častnikov na službi v vzhodni Nemčiji je bilo obešenih potem, ko so bili obsojeni na smrt, ker da so bili zatočniki zoper Stalina in nekaterih članov sovjetskega Politbiroja v Moskvi. Dalje sejavlja, da je bilo v vzhodni Nemčiji aretiranih kakšnih 200 Nemcov, ki so delali podtalno zoper sovjetski režim.

Družine obsojencev, ki živijo v Rusiji, so bile pod močno vojaško stražo, deportirane v Sibirijo.

BARCELONA, Španija, 12. marca—V tem drugem največjem španskem mestu je izbruhnil upor silno velikega obsega, tako da je moralno nastopiti vojaštvo. Demonstrante so hoteli organizirati generalno stavko, ker vlada zoper visoko draginjo ne ukrene ničesar.

Mrtve junake v domovino

YOKOHAMA, Japonska, 12. marca—50 trupel ameriških padlih vojakov na Koreji so ukrcali v tukajšnjem pristanišču, da nastopijo poslednjo pot na večni počitek v domovini. To je prva večja skupina na Koreji padlih junakov, ki se spremljajo domov v Ameriko, da bodo pokopani na domačih pokopališčih.

Posmrtni ostanki so zbrani od povsod iz korejskih bojišč in ni nobene razlike v činih, plemenih ali verah.

Vojnički poveljstvo je začelo izkopavati grobove na pokopališčih južno od 38. paralele na Koreji in prevaža telesne ostanke bodisi na jug v pristanišče Pusan ali pa na grobišča na Japonskem.

Dar

Mr. in Mrs. Joseph in Angela Siskovich, ki vodita grocerijsko trgovino na Waterloo Rd., sta darovala \$5 dramskemu zboru Anton Verovšek. Odbor se jima iskreno zahvaljuje za velikodušnost, kar vse ni niti novejšega dana.

Eisenhower prepričan v zmago Amerike, če bi Rusija začela vojno

MARSHALLOV PLAN NAJ PRENEHA LETA 1952

WASHINGTON, 12. marca—Marshallov plan "Economic Cooperation Administrator," ali kakor se s kратico imenuje E.C.A. bi po programu prenehal leta 1952. V tem času bi države v Evropi, ki so deležne dobrote tega plana, ne mogle doseči po meniju upravnikov tega plana, take gospodarske neodvisnosti, da bi se lahko plan enostavno ukinil, kakor je to predvideno.

Ohriški senator Taft pa zahteva, da naj Marshallov plan v resnicu preneha z delom ter naj se umakne novemu obrambemu programu, kakor ga je sprèjela sedaj Amerika zase in za svoje zaveznike.

Težave z državnim poglavarjem

WASHINGTON, 11. marca—Predsednik francoske republike Vincent Auriol je najavljen v Ameriko. Že ob priliku, ko se je mudil predsednik francoske vlade Pleven pri predsedniku Trumanu, je bil dogovoren ta obisk ter se je v bistvu dogovoril celoten načrt bivanja francoskega poglavarja v Ameriki. Francoski poglavar bi govoril kongresu v skupnem zasedanju 29. marca.

Tako vlado, kakor kongres sta sedaj v nemali zadregi glede obiska francoskega državnega predsednika in glede datumata, kdaj naj se njima predstavi. Na eni strani je treba držati besedo, kakor je bilo dogovorjeno, na drugi strani pa se bliža pomlad v Velika noč in kongres je sklenil, da gre za 10 dni na počitnice, ki bodo trajala od 22. marca dalje.

Če naj pride v Washington predsednik Francije, kakor dogovorjeno, bo prišel v—prazno.

Krvavi pokolji na Malaji

SINGAPORE, 12. marca—Britanski oblasti so dale policiji nalog, da brez nadaljnega uporab zoper komunistične požigalce, ki se pojavlja na cestah Singaporea in da se oborožijo tudi učenci v angleških šolah.

Komunistični nemiri na malajskem polotoku so na dnevni red. Kitajska komunistična vlada obdolžuje britansko vlado, da preganja Kitajce na tem polotoku in zahteva, da se dopusti kitajska preiskovalna komisija, ki naj preiše slučaje.

Komunisti zažigajo avtomobile, avtobuse in poslopja. Draščne ukrepe, da se prične enostavno in strešljanim, kakor hitro policija zagleda takega požigalca, opravičujejo oblasti s tem, da gre za široko razpredeno in dobro organizirano družbo, ki stoji neposredno pod kitajskim poveljstvom.

Komunistična Kitajska je začela z radijsko propagando načrtovali na prebivalce malajskega polotoka, ki je pod britansko upravo, dalje na Sarawak in Filipinsko otočje. Kitajska propaganda brahu ogenj in žveplo predvsem na britanske oblasti na Malajskem polotoku, kjer so nemiri stalni in katera uprava stane londonsko vlado težke milijone v denarju in zaposljuje močne britanske vojaške oddelke, kar vse ni niti novejšega dana.

Ta pojav na severu pokrajine Bombay ni ničesar izrednega, izredno je le to, da si je vlada upala arretacije tistih, ki v bistvu izražajo le svoje versko prepričanje, ko se zavzemajo za to, da se "svete krave" ne pobijo.

"GOSPODAR MORJA IN ZRAKA SMO MI, TUDI V SLUČAJU VOJNE"

WASHINGTON, 12. marca—"Atomska bomba se bo uporabila v tem momentu in kjerkoli, če bom prepričan, da bo prinesla razdejanje sovražniku. Ruski voditelji bi bili v resnicu neumni, če bi začeli splošno vojno. Kajti ne morejo računati na popolen poraz nasprotnika in bi bili teopeni, če bi poskušali borbo za izčrpanost Amerike," je izjavil general Eisenhower pred senatom.

Zaslisanje in zapisnik o tem zaslisanju je bil predan javnosti. General Eisenhower je bil zaslišan v tajni seji senatnega odbora za zunanje zadeve in vojaško službo.

Senator Fulbright mu je stavil vprašanje kaj misli glede atomske bombe. V Ameriki da narašča tista struja javnega mnenja, ki je za to, da bi ne odvrgla atomske bombe Amerika kot prva. General Eisenhower je odgovoril, da bo to sredstvo rabil v tem trenutku, kadarkoli bo smatral, da bo uspeh atomske bombe enakovreden pričakovovanju t. j., da bo razdejanje v nasprotnem taboru zadostno in odgovarjal pričakovovanju.

Amerika ni v napadu ampak v obrambi

"Kitajci gledajo na vojno kot na vojno, na posel na kota na posel, kar je dvoje povsem različnih stvari in spriča mednarodnega položaja ter kitajskoga ponašanja. Izupam, da se bo trgovina s Kitajsko povečala," je dejal predsednik.

Eisenhower ustreza tudi načrtu, da bo napovedal vojno in Amerika ne bo napovedala vojne in Amerika tudi ne vodi nobene napadne vojne; ona brani samo sebe in če bi kdorkoli klub njenim miroljubnim ciljem navalil nanjo, mi moramo uporabiti sredstva, ki jih imamo, da branimo sami sebe.

Ta njegov argument se tolmači na ta način, da je Eisenhower mišljenja, da se njegova armada v okviru severnoatlantskega pakta ne bo kosala z Rusi in njihovimi satelitskimi državami v borbi mož proti mož. Nasprotno, da so ameriški bombniki na dolge poteze, dalje najmodernejša oborožitev vključivi atomsko orožje, kontrola nad morji sredstva, ki zagotavljajo zmago v kakršnikoli vojski z Rusijo.

Kar se tiče zatrjevanje vojaške Rusije in njenih satelitov, ko se govorí o pet milijonov oboroženih mož, je Eisenhower skromnizil z rameni.

General Eisenhower je napovedal, da bo zapadnoevropska obramba leta 1952 že zadosti učinkovita in preko točke vseh krize. General Eisenhower se je pečal z ugovorom nasprotnikov ameriške intervencije v Evropi, ko to odklanjajo ameriško soudežbo, zlasti pa argumentirajo, da bi bile te čete v slučaju ruske napade enostavno zgubljene. To zamisel je general pobiral s praktično strateškega vojaškega vidika in naglašal, da bi v tem slučaju kake tako nujne sile Amerika ščitila svoje vojske in z morja in iz zraka.

Glede pripustitve Španije v zvezo Atlantskega pakta se je general izjavil pozitivno in dejal dobesedno: "Vsakdo, ki je v resnicu z dušo in telesom proti temu sovražniku, mi je dobrodošel."

Jugoslavija, Grčija, Turčija

Na vprašanje kakšno je njevo mišljenje, ali naj se priprsti k severnoatlantskemu paketu tudi Jugoslavija, Grčija in Turčija, je odgovoril general Eisenhower pritrdirno in povdrial, da bi bil doprinos teh držav k varnosti Evrope vsega uvaže-

Morrison angleški zunanjji minister

LONDON, 11. marca—Na mestu bolehnega Ernesta Bevina, ki je odstopil kot zunanjji minister laboristične vlade, je stopil na njegovo mesto Herbert Morrison. Ernest Bevin ostane še nadalje član kabinka in bo opravljal posebne posle ter nosil poseben naslov.

Novi zunanjji minister Morrison, ki je star 63 let je znana osebnost med britanskih laburistov. Že do sedaj je bil podpredsednik vlade in bo to mesto obdržal tudi s prevzemom posla zunanjega ministrstva.

Če bo britanski zunanjji politički sedaj v novih rokah aktivnejša, s tem še ni rečeno, da bi se v tem bistveno spremenila, kakor se tudi ne bi, če bi jo z laburisti zamenjali njihovi nasprotniki—konservativci.

Med kandidati za zunanjega britanskega ministra je bil tudi poslanik Franks v Washingtonu, a ga je izpodrinil Morrison, ki je imel davno skrito željo, da pride na to važno britansko mesto.

"ENAKOPRavnost"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNIN)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov)	5.00
For Three Months—(Za tri meseca)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri meseca)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

SOVJETSKA NAPAKA

Winston Churchill se je izjavil o Stalinu, in to ne samo enkrat, da je tudi Stalin jetnik moskovskega Politbiroja. S tem je hotel reči, da je Politbiro 13 mož v Moskvi tisto telo, ki dirigira ves komunistični svet in zoper katerega diktaturo ni dana nobena pomoč. Ali odloča pri tej ustavni večinski princip ali kaj drugega o tem vprašanju si ostali svet nikakor ni na jasnom. Vsekakor je Churchill kot dober poznavalec tudi ruske politike, ki v ostalem dobro premisli predno kaj važnega izreče, povedal z zgornjim stavkom resnico ojetništvu Stalina v sencah Politbiroja, vsaj pa nakazal pot, kako prodreti v sovjetsko notranjo in zunanjou politiko. Z drugimi besedami izvor vsega je Politbiro.

Na tej stvari ne spremeni ničesar, če tudi sami člani Politbiroja skrivnostno izginjajo, ker se z njimi Politbiro kot celota ni strinjal. Član Politbiroja je bil n. pr. tudi Ždanov, katerega so spravljali celo v zvezo s Stalinovim nasledstvom, ker je bil mož priznan kot redki med redkimi in glavnimi sovjetskimi ideologi v Politbiroju. Toda, ko se je Kominforma odločila, da se iz njenih vrst izzene Titova Jugoslavija, je Ždanov, ki je imel referat o internacionali, moral na enkrat zboleli in tudi na enkrat umreti.

Ne da se zanikati, da sedijo v Politbiroju možje, prekvašeni z dolgoletnimi skušnjami življenja in doktrine, ječ in svobode, če način razmer in inozemstva. Saj so včinoma bivali do revolucije 1917. leta v inozemstvu; saj so se glavni občni zbori ruske komunistične stranke vršili v inozemstvu, bodisi v Angliji, Belgiji, Švici ali na Švedskem. Saj so sovjetski doktrinarji v glavnem pisali v inozemstvu. Ni nadalje zanikati, da spremlja skoro vsakega sovjetskega veljaka v Politbiroju poleg revolucionarne poti in vsega, kar je s tem v zvezi, tudi pot vsestranskega znanstvenega dela in gredo njihove knjige naravnost v skladovnice. Pri vsem tem pa se zdi in praksa kaže, da se ti sovjetski mogotci niso ničesar naučili iz bistvene vsebine evropske zgodovine in zgodovine teh narodov, t. j. njihovega narodnostnega vprašanja.

Sovjeti so si nadeli naloge prekrojiti Rusijo v svet marksizma in leninizma. Torej jim je bila Rusija kot tako najglavnnejši cilj revolucionarne borbe. Statut njihove komunistične stranke predvideva, da se noben član stranke ne sme muditi v inozemstvu preko dobe, kakor to statut izrecno določa. Ko so v prvih letih sovjetske zunanje politike ruski komunisti, hočeš nočes moraš, sprejeli v zunanjo službo bivšega carskega diplomata Čičerina, ki je zastopal Sovjete v krogih društva narodov in se rad pomudil izven Rusije, je buknilo na dan vprašanje, dali sme tak človek ostati še v vrstah komunistične stranke in njeni zunanje politike, ko se preveč mudi zunaj, mesto da bi bil doma, kakor to veleva stranka. Predočimo si dogodke po zadnji svetovni vojni, katerih neposredna priča smo bili mi sami in lahko ugotovimo, da je bilo mnogo glavobola v Moskvi povzročenega z vrniljivo vojakov rdeče armade, ki so se vračali domov z bojnih poljan izven ruske Evrope, pripovedovali, kako ta svet živi, gleda in misli in kar je po njihovem mišljenju dobro ne samo za te Evrope, ampak bi bilo dobro tudi za njih v Rusiji sami.

Torej ta sam v sebe zaključeni diktatorski krog Politbiroja, ki že itak hoče vtesniti domačega ruskega človeka, naj potem končnoveljavno odloča pod istimi vidiki tudi o usodi drugih evropskih narodov, četudi v komunistični obliku vladanja? Sovjeti so zgrešili, ko niso hoteli priznati važnosti vprašanja narodnostnega razvoja v Evropi, ko niso hoteli pogledati stvarnosti v oči in bi morali sami se priznati:

da evropskih narodov ni mogoče meriti z istim merilom;

da so ti narodi v političnem oziru bodisi že zreli, drugi se šele borijo, da najdejo sami sebe;

da je med temi narodi močan zlasti slovanski živelj na Balkanu in na severu, ki se je začel v zadnjih deset letih močno politično oblikovati;

da se to živo naravno narodnostno gibanje ne more

LET DNI DELA IN IZKUŠENJ DELAVEV TOVARNE AVTOMOBILOV V MARIBORU

Mr. ph. Pavle Bohinc:

CVETNE VONJAVE

Eterična olja zdravijo najrazličnejše bolezni.

Nekatera od njih prodirajo — podobno kot karbol — v telesa bakterij, pa jih zastupljajo tako, da skrnje njihovo pravtvo (protoplazma). Eterična olja mentol, timol in eugenol, ki jih dobivajo iz poprove mete, nategnjovih žbic in materine dušice, ter slična eterična olja za uporabljajo za izdelavo zobnih past in ustnih vod. Druga hlapna olja se deloma izločajo iz telesa z izdihavanjem, spoma na desinficirajo dihalo. V ta namen jih uživamo v zdravilih bonbonih ali inhaliramo (terpentino olje, evkaliptovo olje, olje smrekovih vršičkov).

Eterični olji vratita in česna odganjata podančice (oksiure). V mazilu in linimente vmešana hlapna olja (gorčično, terpentino olje) povzroča, da podreči koža, ce jih razmažemo po njej: Krvne žilice se razširijo. Če pretiravamo s tem zdravljenjem, se po razdraženi koži izpuste gnojni mehurji. Močnejje prekrvljeno mesto se hitreje zdravi. Kri, ki zalije kožo, je od organov pod kožo. Ker se živci v teh ne hranijo več dovolj, seveda nehajo javljati bolečino. Tako si razlagamo, da pomagajo eterična olja zoper revmatizem. Živčni vzdržljivi stečajo iz razdraženega mesta kože v hrbenjangče, preskočijo na sosedna in oddaljena živčna sredisa, od tod pa v najrazličnejših delih telesa povzročajo kriptne, zdravilne izpremembe.

Začimbe s svojimi eteričnimi olji dražijo sluznice prebavil, čemur sledi obilnejše izločanje prebavnih sokov: začinjeno hranu torej laže prebavljamo. Pavlov je dokazal, da se začno raflektorno prebavni sokovi v želodcu izločati že tedaj, ko začimba razdraži ustno sluznice. Hranu brez začimb se nam zato zdi "plehka". Začimbe so po vsem tem lahko tudi zdravilo, kadar manjka prebavnih sokov, pa zaradi tega v prebavilih začima neprebavljena hrana.

Sto devetnajst industrijskih obratov v štirih letih v Hrvatski

Velika in nagla preobrazba gradbena z 10, strojogradnja s 6 in ruderstvo z 2.

Mnogo so gradili tudi na velikih socialističnih kmetijskih posestvih republike pomembne. Zgradili so 1550 poslopij. Ob koncu zadnje gradbene sezone je bilo v delu 150 kmetijskih poslopij. Kmečke delovne zadržave so zgradile 1183 poslopja, gradilo pa jih še 840.

DELAVSKI POČITNIŠKI DOMOVI VRNJEVNI

Zvezni Uradni list objavlja odlok zveznega sveta za promet z blagom, komiteja za turizem in ministerstva za finance, po katerem se proizvodnja in transportna državna gospodarska podjetja, kakor tudi glavni gradbni deli v višini investicij. Razen izredno živahne grobne delavnosti med petletko pa je treba upoštevati tudi velika gradbena dela po vsej republike v prvih letih po osvoboditvi.

Med vojno je bilo na ozemlju sedanje LR Hrvatske razdeljeno 83,300 gospodarskih poslopij, 99,130 stanovanjskih hiš, 3970 javnih poslopij, popolnoma uničenih pa je bilo 290 naselij. Té številke kažejo, kakšne napore je terjala obnova. Že leta 1945 so zgradili ali popravili 33,000 stanovanjskih hiš, 15,020 gospodarskih poslopij in 3370 javnih poslopij. Takoj potem so začeli graditi velike industrijske obraze podjetij "Rade Končar" v Zagrebu, "Djuro Djaković" v Slavonskem Brodu, "Pliva" v Zagrebu, sladkorno tovarno v Zupaniji, hidrocentralo v Vinodolu in druge. Vrednost gradbenih del je že leta 1945 znašala 1250 milijonov din. Leta 1946 se je gradbena delavnost še bolj razvila. Vrednost gradbenih del je dosegla 1415 milijonov din.

V prvem letu petletke so gradili že 330 tovarniških poslopij republike pomembne. Razvila pa se je tudi gradbena delavnost v lokalnem merilu, soj so gradili 818 industrijskih ali drugih gospodarskih poslopij. Razen tega so zgradili 120 šol. Leta 1947 so obnovili na podeželu 22,998 poslopij.

Uspel gradbene delavnosti v zadnjih štirih letih je, da so zgradili 119 industrijskih obratov. Gradijo jih še 56. Po številu obratov je na prvem mestu kemična industrija, ki je dobitila 36 objektov, sledi lesna industrija s 27 novimi obrati, daleje tekstilna industrija s 17 obrati, kovinska industrija z desetimi,

O "Slovenskem poročevalcu" dobitno sveže dnevnne novice o zgodkih po svetu in doma!

Leto dni je minilo, odkar so delavci mariborske tovarne avtomobilov izvilibi svoj prvi delavski svet. Leto iskanja in naprov, pa zato bogatih izkušenj in uspehov. Minilo je leto, ki zgovorno kaže, kako vpliv in ugled delavskega sveta nenehno narasci, kako delovni kolektiv po svojem delavskem svetu in upravnemu odboru vedno čvršće in sigurneje drži vodstvo podjetja v svojih rokah, in kako se vse to odraža v premagovanju težav v borbi za plan.

Prvi delavski svet, izvoljen še pred zgodovinskem zakonom, je bil nekak posvetovalni organ vodstva tovarne. Že na prvih zasedanjih je bilo veliko govorov o nepravilnem odnosu vodstva do delavcev, a nepravilnem delu v proizvodnji in nevzdržnem stanju v delavski preskrbi. Posebno razgibano je bilo drugo aprilsko zasedanje, na katerem je delavski svet ostro obsodil razmere v produkciji in organizaciji dela. Na osnovi poročil in razprave je delavski svet sprejel vrsto sklepov, ki jih je predložil vodstvu tovarne.

Prelogi so celo tiskali v biltenih, ki so jih člani delavskega sveta prečitali in tolmačili delavstvu na sindikalnih sestankih. Toda odnos uprave do delavskega sveta in teh predlogov je bil precej hladen. Tempo proizvodnje je zahteval hitrejše ureditevanje sklepov. Zato se je delavski svet s pomočjo partizanskih sindikalnih organizacij vodil v raziskovanju delavskih delavcev in očitovanju načinov na katerih se vodstvo upravnega odbora posamezno področja.

Komisije so napravile veliko zmedo v podjetju. Delavski svet je imel pred očmi, kakšni so njegovi stroški proizvodnje, koliko sta ne ta in oni proizvod, kako je v rezijo. Uspešna je tudi borba za zmanjšanje režijskih delavcev in osebja. Nekaj podatkov samo iz oddelka za strojno obdelavo avtomobilskih delov.

Obzira na vse posamezne področja. Tako se je delo sveta drobilo na posamezna področja. Komisije so napravile veliko zmedo v podjetju. Delavski svet je imel pred očmi bolj črkovo kot duh novega zakona. Pozabilo so tudi, da je upravni odbor operativnega vodstva tovarne in delavstva daje poskus delavskoga sveta, rešiti vprašanje planškega sektorja v tovarni.

Zakaj? Planski sektor je bil neokreten in ni pospeševal proizvodnje. Sodelovanje med oddelki je bilo zaradi tega onemogočeno. In kaj to pomeni za takovo, kot je avtomobilski, niti treba posebej dokazovati. Pri serijski izdelavi posameznih avtomobilskih delov so bile delovne operacije že davno pokopane v pozabu, ko je bila zaključena lansirna dokumentacija, da ne gorovimo o zaključni kalkulaciji, ki se je včasih vlekla tudi po leto in več.

Veliko zmede je napravila pomajkljiva evidenca. Operativni plani podjetja so počivali na temeljnih meglene tehnične formulacije, popolnoma oddvojeni od proizvodnje. Namesto živega, neposrednega stika, je imel besedno papir. Seveda je tako stanje dušilo pobude delavcev za boljšo proizvodnjo.

Vse to je čutilo delavstvo; tudi delavski svet se je tega zavedal, toda znašel se je v škripeh. Kako odkriti vroke, kako jih odpraviti? Predlogi sveta so bili nesigurni, tu in tam površni, tako da uprava podjetja niti pri najboljši volji ni mogla pričeti borbe za izkoreninjenje birokracije, te največje zavore proizvodnje. Toda tudi čas je zdravnik, včasih celo najboljši. Po decentralizaciji državne uprave se je delavski svet opogumil.

Zasedanja sveta postanejo živahnja, splošne parole se umaknejo živi besedi delavcev, skratak: zasedanja dobijo novo, politično vsebino. In dokaz, da je delo delavskoga sveta le uspešno? To so uspehi v izpolnitvi polletnega plana. Prekoračili so ga po obsegu in po vrednosti, zaostali so samo v izpolnitvi pla-

zaustaviti z enostavnim dekretem moskovskega Politbiroja, ne da bi se istočasno riskiralo, da gre naravna pot naroda naprej in pride do rabuk.

Z vidika te osnovne napake se dajo lahko razumeti upori po Evropi proti ozkoščnemu tiranstu moskovskega Politbiroja, pa naj so se pojavili v Jugoslaviji, Italiji, Češki ali Nemčiji, kakor tudi, da ima prav ameriška zunana politika, ko s to stvarnostjo računa.

Na po izboru. Pa to je razumljivo, saj je bila tovarna skoraj do polovice navezana na uvoz gozdovih delov in polizdelkov iz tujine.

V zadnjih dveh letih je tovarna osvojila veliko število novih proizvodov, odlitkov in odkrivila planski oddelek, kot neko prenosno kolo, kot "državo v državi." Sedanji planski oddelek, to je "oddelek za pripravo dela," je vključen neposredno v tehnični sektor, v sektor proizvodnje. Njegove pisare se nahajajo v samih proizvodnih oddelkih — tudi to ni majhna stvar — planer pravi tako odgovarja za izvršitev planskih kot vodje oddelkov. Danes planer ne vodi pa nimatev, ampak po svojih ljudeh, lanserjih in razdelovalcih.

Drugo polletje: nove, še večje novi se večji uspehi. Povečane planske naloge, zavrnute dobitne dobave materiala, posebno tistega, ki ga dobiva tovarna v uvozu. Kolektiv se je z vsemi silami vrnil v osvajanje novih avtomobilskih delov.

Drugo polletje: nove, še večje novi se večji uspehi. Povečane planske naloge, zavrnute dobitne dobave materiala, posebno tistega, ki ga dobiva tovarna v uvozu. Kolektiv se je z vsemi silami vrnil v osvajanje novih avtomobilskih delov.

Obračun delovne zadruge v Žirovnici pri Čerknici pri Cerknici

IVO PIRKOVIĆ:

Bilo je pod Gorjanci

V PASTI LASTNE BODEČE ŽICE

(Nadaljevanje)

Po bolnišnicu je bilo vse brez glave in pameti. Luči so pogradi po vsej hiši. Svobodne bolnike so vlačili iz sob na varnejše hodnike in v zaklonišča. Jetniki smo ostali na svojih mestih. Bili smo pač le nadloga evropskega kulturnega človeštva in se nismo pritoževali. Tisti redovni bratje, ki so šteli za priorjeve ljudi, so metali s sebe meniške kute, se preoblačili v krotke mesčane in tretapeje čakali svoje usode. Izkazalo se je, da so že nekaj časa skrivali pripravljene civilne obleke. Rejeni prior Mario Trampus je zginil, kakor da ga je pogolnila zemlja. Kapitan je v usodni urki prvi zapustil svojo ladjo.

Straža pred našimi vrati je izpuhela v pošastno noč kot kazen v orientalski pravljici, pozabljajoč ukaz cesarskega Rima, da je s svojo glavo porok naših življenj. Že ko so se oglasili topovi, je karabiner širil v tem in sò nekateri pozneje zatrjevali, da so ga videli, kako je na hodniku tiščal glavo v kot, molek puško nazaj in ritenski streljal skozi okno tjavdan. Resnica je, da ga zaskrbljeni oržnik malo pozenje ni mogel nikjer več najti, čeprav je prevrnil vse skrite kote hiše.

Vihar boja se je unesel in mesto se je zopet pogrenilo v pokojni mrak omamne majskih noči. "Kdo je zmagal?" je nekdo bleknil pavlihovsko vprašanje. Iz teme mu je odgovoril krohot tovarišev. Vsi smo vedeli, da smo doživeli borbo z mlini na veter, dirko konja brez tekmecev. Nemara je partizanska patrulja mimogrede podražila Lahke v bunkerju na robu mesta. Začelo se je vsekakor z drobnim kamenčkom, ki ga vrh gore sproži muha in iz katerega se v gorskih stenah rodi vrtoglav plaz. In kakor trga tam sila zemeljske privlačnosti vse večje in večje gmote in jih divje žene po strmih pobočjih v dolino, tako je šel tisto noč po mestu strah, sprva majhen kot miš, potem pa vse večji in večji, da je prišel na drugi konec mesta kot orjaška nočna posast, ki stoji z nogu imena zemlji in ima glavo v oblakih.

Bila je resnično borba, kakor da jo je nakanil sam bistroumni plemič iz Manče.

Italijani pa niso bili o tem prepričani. Ko se je storil dan, so cesto, ki pelje iz mesta proti Šmihelu, in tisto, ki drži na Irčo vas, zaprli s španskimi jezdci. Pred bolnišnico so začeli naglo graditi strojniška gnezda. Na vrtu gradu Kamna, onstran cerkev, so hiteli kopati temelje za topove. Ogledali so si ravnostreho bolnišnice in sklenili postaviti gori top protiletalske obrambe in strojnico, ki naj bi zapisale dohode v mesto.

Po tednu dni so Italijani dozgnali, da je njihov obrambni načrt slab. Pred bolnišnico so nehal zidati strojniška gnezda; na vrtu gradu Kamna so ustavili zidanje temeljev za topove in s cest so zopet izginili španske jezdci. Tuji na strehu bolnišnice niso postavili strojnici niti topa, kakor so nameravali. Vrili pa so se na utrjevanje gradu Kamna, ki so mu hiteli zazidati okna.

Pater prior Mario Trampus je bil od tiste noči, ko se je ob grmenju vsega divizijskega oržja na smrt prestrašen skril, plah in nemiren. Neke noči je ukazal zapreči kočijo in ga je vzela noč,

Dr. Stane Stergar

OČESNE BOLEZNI PRI OTROCIH

"Že tretjič prihajam k vam na pregled. Fantek ima spet vnetje na očeh," pripoveduje manica ob ipno. "Svetlobe splošne prenese, vedno tiči v kakem mračnem kotu, od koder ga kar ne moremo spraviti. Prosim, pojte mi, kaj bo z njim!"

Otroka že poznamo. Dvakrat že je bil bolnik na očesnem oddelku, vemo, da se bo verjetno še prišel zdraviti. Očesno skrofuloza ima. To je ena najpogostejejših in najtrdrovratnejših očesnih bolezni v otroški dobi. Imenujemo jo tudi ekcematozno vnetje. Če vidimo takega bolnika, vemo, da je starejši od enega leta, ker se v prvem letu bolezen ne pojavlja. Začne se navadno v drugem ali tretjem letu, ko ima bolezen zaradi sprememb v otroškem organizmu pogoje za izbruh. Včasih spremlja otroka skozi vso mladost, ki mu jo močno zagrevati. Včasih, toda le redkokdaj, se pojavi samo enkrat, dvakrat, večinoma pa se vnetje ponavlja, kot smo rekli, skozi vsa mladostna leta.

Očesna skrofuloza je bolezen očesne veznice, včasih tudi roženice in drugih delov. Ob roženici se naredijo majhni mehurčki, okrog njih je veznica zraka rdeča. Po zdravljenju mehurčki izginejo in se zopet pojavijo čez nekaj časa ali pa izbruhne bolezen v drugi obliki, v obliki roženičnega infiltrata, roženičnega skrofulaznega čira, kožice, ki preraste roženico in slabii vid, ali pa še v obliki žilnega traku, ki raste v roženico in jo razjeda. Kaj nevarni so skrofulozni čiri roženice, ki včasih razjedajo roženico tako globoko, da predro vse plasti, da roženica, kot pravimo, perforira. Posledica je v najboljšem primeru precej oslabljen vid.

Bolezen se začne s solzenjem in rdečo veznico. Glavna znaka pa sta bleščavost in krč trepalnic. V tej edini stvari Italijani namreč niso smeli popustiti, če si niso hoteli v naših krajev podpisati vojaškega poloma. Da bi olajšali obrambo železnice, so začeli ob njej sekati 300 metrov širok pas gozdov. Toda bilo je očitno, da je bila bolj strategija razočaranih laških lesnih prekupčevalcev, kakor pa divizijskih ali armadnih častnikov, oziroma, da je bila strategija nekaterih vojaških častnikov zasebni službi lesnih prekupčevalcev, ki so jim splahnele silne sanje o bogastvu naših gozdov. Saj se ni pritisik upornikov na oklepčeno železnico, kot pravimo, perforirajo. Posledica je v najboljšem primeru precej oslabljen vid.

Kot smo rekli, spremlja ta bolezen otroka vse do pubertete dobe in so taki otroci vsakosteni gosti očesnih oddelkov.

Očesna skrofuloza je posebna vrsta tuberkuloze, ki nastavi zaradi notranjih razmer v

organizmu in pa zaradi zunanjih pomožnih faktorjev, kot so nesnaga, uši, vlažna in negativna stanovanja, prah, prehladi itd.

Pri bolničku že na prvi pogled spoznamo bolezen: zadebeljena zgornja ustnica in nos, krčevito zaprte oči z zateklimi trepalnicami, zatekle bezgavke, ekcemi po glavi, ob nosu, ob ustih in drugod ter strah pred svetlobo.

Zdravljenje teh bolnikov je dobro izvedljivo samo na očesnih oddelkih. Že zato, ker menjana okolje, se stanje zelo popravi. Tu ima pravilno, krepko hrano, ne prevč mesa in škodljivih slaščic. Dobiva ribje olje in druge vitamine, tu je višinsko sonce in ostali pripomočki za zdravljenje, da niti ne omenim lokalnega zdravljenja oči.

Očesna skrofuloza je, kot smo čuli, dolgotrajno obolenje oči, ki se prav rado ponavlja skozi mladostna leta, ki se pa ob pravilnem zdravljenju običajno zadovoljivo konča.

"Prišel sem obiskat otroka z dežele. Piše mi, da je bolan na očeh," pripoveduje oče. "Dalmo ga v šolo, stanjuje v internatu. Pravi, da imajo tudi nekateri njegovi sošolci tako vnetje. Ali je to trahom?"

Deček ima skoraj normalno očesno veznico, ki je posuta z majhnimi okroglimi ovalnimi mrzci. To je folikularni katar veznice. Majhne žleze v veznici, ki jih vidimo sicer samo z mikroskopom, včasih nabrekajo in se nam pokažejo v obliku omenjenih mrzcev.

To ni trahom. Pri trahom je slika drugačna, vendar pa poznamo oblike trahoma, ki jih je prav težko ločiti od folikularnega katarja. Razpoznavanje teh bolezni zahteva veliko izkušenja. Trahomska mrzca so večja in ležijo globoko v očesni veznici, bolezen traja dolgo in zapusti po ozdravljenju v veznici brazgotine, katerih pri folikularnem katarju nikdar ne vidimo.

Dostikrat pokljeko očesnega specialističa v kak paviljon zaradi pregleda otroka na trahom. Skoraj vedno se ugotovi, da to ni trahom, temveč folikularni katar, ki se tako rad pojavi na vslabem šolskem zraku, po internatih in zavodih, vendar pa skoraj ne povzroča težav, čeprav traja dolgo.

Zdravljenje folikularnega katarja je dostikrat sploh nepotrebitno, ker preide sam po sebi in se te bolezni ni treba batiti.

Na primerih smo pregledali dve očesne bolezni v otroški dobi. Da nismo s tem obdelali vseh očesnih bolezni, ki se javljajo pri otrocih, nam bo jasno, saj oboli otrok lahko skoraj za vsemi očesnimi boleznimi, ki jih

V blag spomin tretje obletnice smrti dragega soproga in očeta

Anton Colarić
kateri je zatisnil svoje oči za
vedno dne 13. marca 1948.

V tistem grobu zdaj počivaš, večno smrtno spanje spis, v mislih naših si med nami, in ostaneš nam do konca dni.

**Žaluoča
soproga in otroci**
Cleveland, Ohio,
dne 13. marca 1951.

(Dalje prihodnjic)

NEW YORK, N. J. — When the kids dig down into their Easter Baskets this year, they can eat the "grass" too, if parents take this safe, simple tip from Hizzoner, the Easter Bunny. Just mix four drops of any of Burnett's four Liquid Colors with ½ cup milk or water. Then dip two cups of shredded coconut in colored mixture, dry on absorbent paper towelling and spread in basket as shown here.

srečujemo tudi pri odraslih. Vendar pa so ravno opisane bolezni glavni del v ordinaciji očesnega zdravnika za otroke. Naj samo imenoma navedem bolezni trepalničnih rokov, notranji in zunanjji ječmen, kronično vnetje trepalničnih žlez, trepalnični furenki in tur. Nadalje imamo bolezni solzil: kronično in akutno vnetje solznega mešička; bolezni veznice, ki jih povzroči okuženje z davico, potem tuberkulozo in syphilis veznice, pomladanski katar, kronične katarje, tumorje veznice ter trahom, o katerem smo govorili; obolenje roženice, roženčni infiltrati in čir v tuberkulozna in sifilistična vnetja roženice; bolezni notranjih delov očesa: žarnice, mrežnice, žilnice, steklovine in vidnega živca; bolezni očesnih mišic (škiljenje), očesne poškodbe in prirojene napake ter še nešteto drugih očesnih bolezni, ki jih mora poznati očesni zdravnik, o katerih pa laiki navadno malo vedo.

"Naša žena"

za opěkarno

Izkusnja ni potrebna
Dobra plača od ure in nadurno delo

THE EUCLID SHALE
BRICK CO.

EAST 289th STREET
(od Euclid Ave.)
WICKLIFFE, OHIO

DVA RUŠILCA ZA GRČIJO

BOSTON, 12. marca — Dva ameriška rušilca in sicer Sláter in Ebert bosta izročena prihodnji četrtek zastopnikom grške kraljevske mornarice v pristanišču Boston.

Oglasite v Enakopravnosti

DELO DOBIJO ŽENSKE

BILLER
Graduščina: višje šole ali z izobrazbo trgovske šole; izkušnja ni potrebna, toda v pomoč. Treniramo, Stalno delo, prijetne delovne razmere. — Stalna plača.

The Consolidated Iron & Steel
Mfg. Co.
1230 E. 53 St.
severno od St. Clair Ave.

JUNIOR STENOGRAFKA

za oglaševalni oddelek
DICTAPHONE
TIPKANJE
FILING
Stalna plača
36 1/4 ure na teden

REMINGTON-RAND, INC.

2115 CHESTER AVE.
CH 1-7000
MISS WINTER

RENTAL

DOBER NAKUP

v Collinwood na E. 156 St.
Hiša za 2 družini; spodaj 6 sob, zgoraj 4; 2 forneze na plin, 3 garaze, lepa lota. Vse v jaks dobrem stanju. Za podrobnosti se zglasite pri.

KOVAC REALTY
960 E. 185 ST.

R A Z N O

DVOJICA

z dvema otrokom: išče stanovanje s 4 ali 5 sobami. Plačajo pravno najemnino in bodo sami paširali.

Poklicite
RE 1-6925

AVTI NAPRODAJ

BUICK 1946
Super Sedan s 4 vratimi; zelen, radio, grelec.

\$995

Pomnite — je boljši nakup pri

ECONOMY

BUICK COMPANY

8517 Euclid RA 1-0423

CHRYSLER 1947

Sedan s 4 vratimi, črn, radio in grelec

\$995

Pomnite — je boljši nakup pri

ECONOMY

BUICK COMPANY

8517 Euclid RA 1-0423

FORD 1947

De luxe, 4 vrata, siv, grelec

\$795

Pomnite — je boljši nakup pri

ECONOMY

BUICK COMPANY

8517 Euclid RA 1-0423

DELTA

Service oddelek

Tipkanje — filing

Stalna plača

36 1/4 ure tedensko

RENTINGTON-RAND, INC.

2115 CHESTER AVE.
CH 1-7000
MISS WINTER

RENTINGTON-RAND, INC.

2115 CHESTER AVE.
CH 1-7000
MISS WINTER

RENTINGTON-RAND, INC.

2115 CHESTER AVE.
CH 1-7000
MISS WINTER

RENTINGTON-RAND, INC.

MIMI MALENŠEK

KOVINARJI

ROMAN

(Nadaljevanje)

Naslonil se je na komolec in pogledal brata Petra, ki je še spal na postelji ob steni. "Peter!" ga je poklical.

Peter si je pomencal oči in zagodrnjal: "Spal biše."

"Se že še naspiš," je hladno menil Miha. "Ali je šel oče v tovarno?"

"Po kaj naj bi šel?" se je zavdušil Peter.

"To se pravi, da obrati stope?"

Peter je zaspalo skomigal z ramenjem, se obračal na postelji in si mršil lase, ki so mu viseli na čelo.

"Naj stoji! Še sit je boš, tovarne!"

"Misliš, da so peči tudi ugasnile?" ni odnehal Miha. "Ne vem. Jih bodo že zakurili, če bodo hoteli."

"Vstaniva!" je velel Miha in zlezel iz postelje.

Peter ni hotel vstati, še globlje se je zaril pod odejo in skoro spet zaspal. Miha je stopil k oknu. Zagledal se je proti Možaklji, na kateri so že zelenale bukve. Nebo je bilo jasno, kot umito. Nikjer ni bilo videti goстиh oblakov dima, ki so sicer vedno zatemnjevali Jesenice. Mesto je spalo in kakor je vse kazalo tudi Nemecv še ni bilo.

Skočil je v kuhinjo. V kuhinji je bilo že prijetno toplo in vognalo je po kavi. Mati je nekaj brisala po štedilniku.

"Zdaj si se prespal?" je vprašala in se mu nasmehnila.

STAN MAJER SHOE STORE

6107 ST. CLAIR AVE.

VELIKONOČNO OBUVALO!

Sedaj imamo na razpolago obuvalo najnovejšega stila v obširni izberi vsakovrstnih barv in vzorcev za vso družino. Vsi čevljci so svetovno znani izdelkov—

TRIM TRED — CUSHIONED — HARVEY

in

POLL PARROT

Za moške imamo popolno izbero čevljev

MASSAGIC (CUSHIONIZED) RAND, EDWARDS

in

TRADE BUILDERS

Ko iščete 1. kakovost; 2. vladljivo postrežbo in 3. zmerne cene, obiščite

STAN MAJERA.

Kot dodaten prihranek vam dajo v trgovini Stan Majera zelene Eagle znamke z vsakim nakupom. Ob takih dajo dvojne znamke. Brezplačna darila za otroke.

koliko tisočem ljudi so kovinarji stiskali kruh iz jekla in železa! Od železa so živeli delavci, obrtniki, trgovci, vsa okolica je živila od delavskega zasluga. V mestu so rastle nove hiše, gostilne so se spreminjale v hotele, mesarji so se redili in kvaritali za težke tisočake, s semnja v Kranju pa so priganjali vsak ponedeljek tropo rejene živine. Z Jesenic se je denar raztekel po deželi, teden za tednom je rotopal vrsta kmečkih voz, obloženih s pridelki, na jesenjski trg. Tovarna je vzdrževala mesto in okolico, pri tem pa še dvigala vrednost delnic Kranjske industrijske družbe do vrtoglave višine. Jesenice so bile srce Gorenjske, bile so živi utrip življenja.

Miha je pritrdil, potem si je nalič tople vode in se začel umivati, da je milnica škrpila po vsej kuhinji. Ko se je umil, je sedel k mizi, kjer ga je že čakal zajtrk. Pogrešil je očeta in mati mu je povedala, da je odšel že zgodaj v mesto. Skrbelo jo je.

"Za njim stopi in domov ga privedi," je menila.

Miha je skočil nazaj v podstremo sobico. Vzel je iz omare rjavno športno obliko in se obleklo. Ogledal si je klobuk, lepi sivi kostorec, ki je bil po levu strani ves opet z vsemi mogičnimi znaki. Za trakom mu je itičala vrsta prelepih očnic, ob njih je bil zataknjen cepin, poleg točale suhe murke, ki jih je držala jelenova glava. Potisnil si ga je malce postrani na glavo in se mimogrede pogledal v zrcalo na steni. Peter je že zmeraj spal, Miha ga je pustil v miru in šel. V veži je zapril: "Kmalu bom doma!" in zapril za seboj. Mati ga najbrže ni slišala, ker je sestra Meta tako glasno drgnila s krtaco po podu, da se ni niti slišala.

Ko je prišel k tovarni, je viden, da je na cesti mnogo ljudi, povečini tovarniških delavcev. Ljudje so bili oblečeni praznično, postajali so in čakali novice. Miha je hitro našel nekaj znanec in se zapletel z njimi v razgovor. Med njimi je bilo več mobilizirancev, ki so se tudi srečno rešili in se vrnili domov. Drug drugega so spraševali po tistih, ki jih še ni bilo. O nekom so celo pravili, da je padel, a nihče ni vedel točnega. Vsem je dihala iz besed prikrita skrb pred bodočnostjo. Nekdo je pokazal na bližnjem kostanju obesen lepak, v katerem je bandravsko banovine pozival prebivalstvo, naj ostane mirno in disciplinirano. Lepak ni nikogar pomiril.

"Pravijo, da so v Ljubljani že Italijani," je povedal Kopač, mlad žicar, ki je pred leti prišel iz Krope. V Kropi je preživel težka leta gospodarske krize, ki je kroparske kovače skoraj uničila in je pomenila za ubožni kraj leta silne bede.

"Kdo to govori?" je zviška vprašal strojni ključavnica Kobal, domačin, visok, lep človek. "Vsi!" je odvrnil Kopač. "Pričovedujejo celo, da so jih šli gospodje do Vrhniške prosit, naj se usmilijo Ljubljane in jo zasedeo." Kopač je po kroparski navadi zmeraj pogrknil.

"Prost?" se je zavzel Kobal. "Da, v Ljubljani že dva dni visijo bele zastave," je pritrdil delavec iz valjarne, Albin.

Kobal ni mogel verjeti. Grizljal je konček cigarete. "Ljudje marsikaj klatjo," je menil.

"Kadar se mnogo govori, je zmeraj nekaj res," je reklo željjar Lož.

"Kako bo pa z nami?" je res noben vprašal Kopač.

Miha je prisluhnil, to vprašanje ga je živo zanimalo.

Nihče ni odgovoril.

"Ali bomo delali?" je spet vprašal Kopač.

"Kaj naj bi drugega? Sa je večno menda ne bo," je reklo Albin.

Kobal se je prezirno zasmehjal.

Miha ga je postrani pogledal, ni mogel razumeti čemu se smejje. Nazadnje se je tudi on potolažil z negotovo objubo, da bodo delali. Seveda, kaj pa bi počeli drugega? Še misliti ni, da bi na Jesenicah delo zastalo! Le

ENAKOPRavnost

Uncle Sam Says

"The U. S. Defense and War Bonds that my wife and I bought for our country's defense helped us to build our own home." Those are not the words of a man working for a big salary or who invested in the stocks and bonds markets. They are the words of a wage earner, a factory employee. Security for yourself and family and for our American way of life is contained in your purchase of U. S. Defense Bonds. Enroll today for the Payroll Savings Plan where you work, or if self-employed, the Bond-A-Month Plan at your bank. U. S. Treasury Department

Ali nismo včasih vsi lažnivci?

Lagati je grdo in včasih tudi nevarno in kaznivo. Na primer, lagati na sodnji je nevarno, istotako tudi pri navajanju dohodkov v zvezi s plačevanjem dohodninskih davkov. V važnih zadavah torej povprečni ljudje govorijo resnico oziroma tako kot mislijo, da je res. Toda najbolj dostojni in resnicoljubni ljudje se ob raznih prilikah poslužujejo nedolžnih laži. To delajo, da morda prikrijejo kakšno neljubo situacijo ali da ne žalijo ali strašijo drugih.

Pri neki tozadnvi preizkušnji s 500 resnicoljubnimi osebam se je izkazalo, da se vsaka včasih posluži kakšne nedolžne laži. To se je dognalo s stavljennimi vprašanji. Nekatera teh vprašanja so bila: "Ako ste se v kakšni družbi silno dolgočasili in ste pred odhodom vprašani,

BODO ZGLEDALI KOT NOVI, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljariju, ki veden izvrši prvovrstno delo.

Vsi si lahko predstavljamo, kakšni so odgovori na taka ali slična vprašanja. Človek, ki bi vselej po pravici povedal, kaj misli, bi kmalu izgubil vse prijatelje. Smatrali bi ga za suroveža ali tepeca. Povzročil bi nič koliko jeze in zamere in razprtij. Bolnemu prijatelju bi poslabšal njegovo zdravstveno stanje. Glede napak tega ali onega dostikrat rečemo, da nič ne vemo, čeprav vemo, češ, kaj bi mu jemali ugled; saj vsak lahko napravi napako in življenje je težko za vsakega. Ako deklira, kateri se je izneveril njen fant, pripoveduje prijateljicam, da ga je ona pustila, se za njen lastni ugled lepše sliši, ne škoduje pa prav nikomur.

O lovcih in ribičih se pripoveduje, da so nepopoljšivi lažniki: Njihove laži in pretiravanja se nanašajo na njihove lovski in ribički uspehi, na velikost ustreljenih srnjakov in medvedov ali na dolžino in težo ujetih rib. To je neke vrste samohvala, ki nikomur ne škoduje; kvečaju povzroči, da tudi resnicoljubni lovci in ribiči včasih ne verujemo.

Med zelo pripravne in pogostoma rabljene laži spada glavobol, kajti ta betežnost je v resnici zelo razširjena. Glavobol lahko dobi vsak in ob vsakem času, dostikrat navidezno brez vzroka. Zato je verjeten izgovor, če se hočemo predčasno izmazati

V A S I Č E V L J I
BODO ZGLEDALI KOT NOVI,
akoj oddaste v popravilo zanesljivemu čevljariju, ki veden izvrši
prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

EMPIRE COAL — 8202 Broadway
OLGA POCOHONTAS
IMAMO VSAKOVRSTNI PREMOG NAJBOLJE VRSTE
VES PREMOG DOBRO ODBRAN
VULcan 3-3416 Anna Fortuna, lastnica

ZA VELIKO NOČ!

Pri nas si lahko nabavite okusno, doma soljeno in prekajeno meso, kot:

šunke, želodce, klobase, plečeta, itd.

Pošiljamo naročila tudi po pošti izven mesta.

Vse meso je prvovrstno in dovažamo na dom. Za praznike imamo tudi moko, sladkor, malso, orehe (cele in jedrca), bele rožine, medu, jajca, sadje, zelenjavko kot tudi popolno zalogu vsakovrstnega svežega mesa in grocerije. Najboljše vrste in po zelo znižanih cenah.

Se priporočamo.

Holmes Ave. Market
15638 HOLMES AVE., LI 1-8139

(Preje Asseg Market)

DELAVCI, POZOR!

MR. JOHN TRAMSEK, poslovodja

DOBROZNANE TVRDKE

COLUMBIAN VISE & MFG. CO.

želi dobiti pridne slovenske delavce za tovarno, ki izdeluje vsake vrste mašinerijo.

Začetna plača za težake je \$1.38 na uro, potem vsak mesec zvišanje od pet centov na uro. Delavci od 25 do 50 let starosti dobodoši.

Prosimo vprašajte za poslovodjo Mr. John Tramsak

COLUMBIAN VISE & MFG. CO.

9021 Bessemer Ave.

BETTER SCHOOLS BUILD A STRONGER AMERICA

iz družbe, ki nam ne ugaja, ali če odklonimo povabilo h kakšni prireditvi. Menda je malo odraslih ljudi, ki ne bi bili še nikdar operirali z lažnim glavobolom.

Lažni je lepa, toda v obstoječi družbi včasih ne gre drugače, kot da se poslužimo nedolžne laži. Če ni drugega izhoda, je boljše izreči malo laži, ki nikomur ne škoduje, kot pa z golo resnico povzročiti jezo, zamero in razprtje.

—NOVA DOBA

Naročajte, širite in čitate "Enakopravnost!"

Chicago, Ill.

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD BUY — Quick Sale — Restaurant, plate lunch room, seats 24, short orders. 4 nice living rooms in rear. W. Good trade established. Selling. Owner has other interests. SEELEY 3-0396

Sacrificing — By Owner RESTAURANT — New Good location — Easy to operate N. W. — Reasonable Call: SPring 7-0760 between 8 a. m. and 4 p. m. CO 7-1079

HELP WANTED—Domestic

LOVELY HOME — 3rd floor quarters offered to responsible couple, 45 - 60. Husband, good driver and gardener. Wife, excellent cook and housekeeper. MIDWAY 3-5254

LOVELY MODERN HOME for competent woman. General housework. Assist with care of children. Private room. Top salary. IRVING 8-5410

HELP WANTED—MALE

A BETTER POSITION AND PERMANENT IN VITAL DEFENSE PLANT Design Draftsman M. E. or E. E. Graduate with 3 Years Experience. Work will be All Board Work Salary Open

JOHNSON FARE BOX CO. 4619 N. RAVENSWOOD AVE.

BEST WAGES—BEST MEN CABINET MAKERS

Must be A-1 men and have own tools. Steady work. Good pay. Will consider D. P.'s

SUPREME

HOUSE TRAILER 4017 S. WABASH PERMANENT AND EXCELLENT WORKING CONDITIONS

M-E-N

GENERAL WORK ALSO STRIPPING AND SORTING MAGAZINES EXPERIENCE NOT NECESSARY

J. O. STOLL CO. 245 E. GRAND AVE.

FEMALE HELP WANTED

EXPERIENCED Woman for general housework. Own room and bath. Pleasant home on the Beach. 3 adults. References. Phone Wilmette 555 COLLECT

FEMALE HELP WANTED